

Prijzen voor goede praktijken voor een gezonde werkplek 2023–2025

CASESTUDY

Digitale tools ter voorkoming van het risico op een zonneshag in de bouwsector

ORGANISATIE/BEDRIJF

Jacar Montajes, S.L.

LAND

Spanje

SECTOR

Bouwnijverheid

TAKEN

Gevelrestauratie en
waterdicht maken van
bouwoppervlakken

Inleiding tot de casestudy

Werknemers in de bouwsector krijgen vaak te maken met extreme weersomstandigheden. In de zomer kan langdurige blootstelling aan hitte en uv-straling leiden tot uitputting door hitte en een zonneshag/zonnesteek, om nog maar te zwijgen van huid- en oogletsel. Om de veiligheid en gezondheid van zijn werknemers te waarborgen, heeft het in Spanje gevestigde bouwbedrijf Jacar Montajes in combinatie met preventieve maatregelen eenvoudige maar doeltreffende digitale oplossingen ingevoerd. Armbanden waarschuwen werknemers dat ze moeten stoppen als hun lichaamstemperatuur stijgt. De werknemers zijn ook uitgerust met beschermende brillen en kleding en hebben in de loods toegang tot airconditioning, gekoeld water en zonnebrandcrème.

Achtergrond

Jacar Montajes is een particulier bouwbedrijf gevestigd in de autonome gemeenschap Navarra. De 70 werknemers restaureren gevels en maken diverse typen oppervlakken waterdicht.

De 52 bouwvakkers die op bouwplaatsen werken, worden het hele jaar door blootgesteld aan slechte weersomstandigheden, omdat ze voornamelijk buiten werken.

Deze situatie is in de zomer nog erger, omdat werknemers niet alleen fysiek zeer zware taken moeten uitvoeren, maar ook te maken hebben met hoge temperaturen die de gezondheid kunnen schaden.

De afgelopen jaren zijn de piektemperaturen in de zomer toegenomen en de nationale weerdienst geeft regelmatig weerswaarschuwingen code oranje of code rood af. Deze waarschuwingen betekenen dat bedrijven aanvullende preventieve maatregelen tegen extreme temperaturen moeten nemen om de veiligheid en gezondheid van hun werknemers te waarborgen.

De bouwsector wordt zwaar getroffen door hoge temperaturen, wat voornamelijk te wijten is aan de volgende factoren:

- werknemers worden blootgesteld aan verschillende weersomstandigheden en werken vaak voor lichte gevels en op oppervlakken die het zonlicht sterk weerkaatsen;
- de bouwvakkers verrichten veeleisende werkzaamheden waarbij zij handmatig zware lasten hanteren en gebruikmaken van handgereedschap;
- ongeveer 30% van het personeel bestaat uit werknemers die ouder zijn dan 50 jaar en vaak al met gezondheidsproblemen kampen, zoals obesitas, ademhalingsproblemen en hart- en vaatklachten;
- werknemers zijn verplicht persoonlijke beschermingsmiddelen te gebruiken, zoals kleding met hoge zichtbaarheid, helmen, veiligheidsschoenen, valbeveiligingsharnassen en handschoenen;

- de afwisseling van hoge en meer gematigde temperaturen maakt het voor werknemers moeilijk om te acclimatiseren.

Doel

Door gebruik te maken van draagbare digitale apparaten, het verstrekken van eenvoudige uitrusting en dankzij de betrokkenheid en participatie van werknemers, is het doel om de veiligheid en het welzijn van bouwvakkers die buiten werken te waarborgen door hen te beschermen tegen warme weersomstandigheden en door het voorkomen van zonnslag en andere gerelateerde aandoeningen.

Wat is er gedaan en hoe?

De volgende technische en organisatorische preventieve maatregelen zijn genomen om mogelijke gevallen van zonnslag, tijdens de door werknemers van Jacar Montajes uitgevoerde bouwwerkzaamheden, te voorkomen.

- Er is een zogenaamde hittecommissie opgericht, waarin zowel vertegenwoordigers van de werknemers als van de bedrijfsleiding zitting hebben. Deze commissie komt elke vrijdag bijeen om de weersvoorspellingen voor de volgende week te analyseren, waarbij het weerswaarschuwingssysteem van de overheid van Navarra als referentie wordt gebruikt. De commissie organiseert het werk en plant alle noodzakelijke preventieve maatregelen. De personen die de leiding hebben over de desbetreffende werkzaamheden worden op de hoogte gesteld van deze waarschuwingen en de te nemen maatregelen.
- Voor de maanden juli en augustus zijn de begin- en eindtijden van de werkzaamheden gewijzigd om de uren waarin de zon het sterkst is te vermijden: de werkzaamheden beginnen om 6:00 uur in plaats van om 8:00 uur en eindigen om 14:00 uur. Dit is overeengekomen door de hittecommissie en wordt persoonlijk aan de werknemers meegedeeld.
- Werknemers hebben de nodige training en voorlichting gekregen over het voorkomen van een zonnslag/-steek, het herkennen van de symptomen en de maatregelen die moeten worden genomen als er symptomen worden vastgesteld. Alle werknemers hebben het Jacar-hitteprotocol schriftelijk ontvangen.
- De loodsen zijn uitgerust met:
 - airconditioningsystemen met koel- en verwarmingsfunctie,
 - koudwaterdispensers,
 - dispensers voor zonnebrandcrème met beschermingsfactor 50.
- Elke werknemer op de bouwplaats is uitgerust met:
 - een slimme armband met ingebouwde sensor die een eventuele stijging van de

lichaamstemperatuur in real time detecteert en de werknemer waarschuwt dat hij of zij onmiddellijk moet stoppen met werken en zich naar de rustruimte moet begeven;

- nieuwe werkkleding, waaronder verplichte T-shirts van wit katoen met lange mouwen;
- een zonne- en spatbril die voldoet aan de EN166-norm, om oogschade door zonlicht te voorkomen;
- een veiligheidshelm met ventilatieopeningen om overmatige transpiratie te voorkomen.

Wat is er bereikt?

Met de geleidelijke invoering van de bovengenoemde maatregelen sinds 2022 is het bedrijf erin geslaagd ervoor te zorgen dat het personeel onder betere omstandigheden werkt en in staat is om de warme zomerdagen veilig door te komen. In 2023 en 2024 heeft zich geen enkel geval van zonnslag/-steek voorgedaan. Door monitoring via de slimme armband konden twee gevallen tijdig worden voorkomen doordat de armband een waarschuwing gaf en het protocol voor zonnslagen/-steken werd geactiveerd.

Werknemers die de slimme armband dragen, risicopreventiemedewerkers, bouwplaatsmanagers en de directie van Jacar Montajes hebben zo samen een veilige werkplek gecreëerd. Extreme temperaturen vormen niet langer een risico nu bouwvakkers worden gewaarschuwd en preventieve maatregelen kunnen nemen voordat zij een zonnslag/-steek oplopen.

© Jacar Montajes, S.L.

Succesfactoren

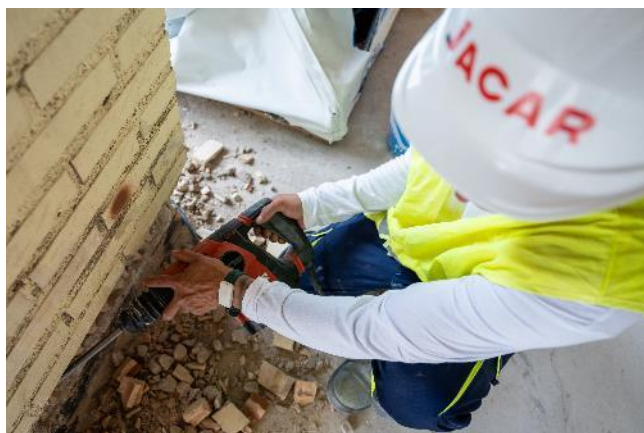
- De betrokkenheid van de vertegenwoordigers van de werknemers bij de besluitvorming en hun kennis van de reële situatie op de werkplek hebben het mogelijk gemaakt om een consensus te bereiken over doeltreffende en eenvoudig uitvoerbare maatregelen.
- Een stabiel personeelsbestand dat voor 100% bestaat uit werknemers met een vast contract, is

zeer betrokken bij de beslissingen die het bedrijf neemt.

- De werknemers en de directie voelen zich gerustgesteld, wetende dat hun gezondheidstoestand wordt gemonitord om mogelijke ongevallen als gevolg van een zonnslag/-steek te voorkomen.

Overdraagbaarheid

De ingevoerde maatregelen zijn eenvoudig, betaalbaar en zeer geschikt voor allerlei werknemers die in de open lucht werken en worden blootgesteld aan het risico van een zonnslag/-steek, zoals werknemers in de landbouw, de onderhouds- en de bouwsector. Veel bedrijven in de bouw en andere sectoren hebben zelfs al contact opgenomen met het Spaanse bedrijf om meer te weten te komen over hun ervaringen om soortgelijke maatregelen voor hun eigen werknemers in te voeren.

© Jacar Montajes, S.L.

Kosten en baten

Kosten – De kosten van de maatregelen blijven beperkt tot de aanpassing van de loods op de bouwplaats, de aanschaf van slimme armbanden, kleding, helmen en brillen voor de werknemers en de training van de werknemers.

Voordelen – De voordelen op korte termijn zijn dat zich in de zomers van 2023 en 2024 geen gevallen van zonnslag/-steek op de bouwplaats hebben voorgedaan.

Een ander belangrijk voordeel is dat werknemers het gevoel hebben dat het bedrijf voor hun veiligheid en

gezondheid zorgt door innovatieve maatregelen te nemen. Werknemers weten ook welk effect de toepassing van deze maatregelen op nationaal niveau heeft gehad dankzij de berichtgeving op radio, televisie en in kranten.

Op lange termijn zullen werknemers zich meer bewust worden van de risico's van blootstelling aan hitte in de bouwsector, zodat zij zelf maatregelen kunnen nemen.

Belangrijkste kenmerken van dit voorbeeld van goede praktijken

- Het gebruik van eenvoudige technologie, zoals de slimme armband die aanzienlijk helpt om een zonnslag/-steek in een vroeg stadium op te sporen, voorkomt dat de gezondheid van werknemers wordt geschaad.
- Het bedrijf heeft ook de organisatie van het werk aangepast door een zogenaamde hittecommissie op te richten, die regelmatig bijeenkomt met werknemersvertegenwoordigers. Een belangrijk aspect is dat zij hun discussies en maatregelen baseren op de voorspellingen van de nationale weerdienst.
- Het bedrijf presenteert doeltreffende resultaten bij het voorkomen van zonnslag/-steek.
- Dit voorbeeld van beheersmaatregelen kan eenvoudig op andere bedrijven worden toegepast. Alle maatregelen die in de commissie voor veiligheid en gezondheid zijn besproken, vormen een voorbeeld van het door digitale instrumenten ondersteunde beheer van hiterisico's op de werkplek.

Nadere informatie

<https://jacarnavarra.com/>

Extreme temperaturen vormen niet langer een risico nu bouwvakkers worden gewaarschuwd en preventieve maatregelen kunnen nemen voordat zij een zonnslag/-steek oplopen.